

УДК 664.04

В. Сельський, О. Мельнічук, О. Шпилик

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА ЛЮДСТВА

Сучасна світова громадськість відчуває глобальну продовольчу кризу через недостатні об'єми виробництва харчової, технічної та інших видів сировини. Також екологічне неблагополуччя викликає інтенсивне забруднення харчової сировини різними шкідливими речовинами.

Продовольчу безпеку характеризують різними критеріями, рівнями, показниками і масштабами. У сучасних умовах її масштаби показують світові, континентальні, державні рівні і локальні межі.

Світовий масштаб продовольчої безпеки показує ступінь забезпечення харчування всіх жителів нашої планети на основі об'ємів виробництва харчових продуктів країнами світу, їх розподіл і споживання населенням.

Достатнє виробництво продуктів харчування для населення пов'язано з державними і локальними можливостями. Як показує світовий досвід міжнародна торгівля не може повністю вирішити продовольчі проблеми через зростаючу матеріальну нерівність людей, різницю в об'ємах постачання їжі і затрат на її поступлення. За останні 30 років цей шлях не дозволив зняти проблему голоду, недоїдання і незбалансованого харчування, зокрема для малозабезпечених верств населення. З урахуванням природних можливостей і сільськогосподарських ресурсів в даний час можна ліквідувати дефіцит харчового білка, незамінних амінокислот, вітамінів, мінеральних речовин з допомогою натуральних біокоректорів. За даними розрахунків проведених у Пакистані вартість неправильного харчування забирає 5 % національного доходу.

Погане харчування дорослих знижує працездатність і викликає підвищену чутливість до захворювань, що є економічно неефективно. До людей, які погано харчуються відносяться більш ніж мільярд дорослих, котрі щоденно мають потребу у біологічно активних речовинах у раціоні. На думку експертів ООН, діти цього мільярда будуть неповноцінними із сповільненим розумовим і фізичним розвитком. Здатність суспільства економічно розвиватися буде загальмована на десятиліття через погане харчування.

Сучасна практика деяких країн показує, що приватні підприємці не завжди дотримуються державних і міжнародних вимог до продуктів харчування і допускають ряд порушень у процесі виробництва. У погоні за високими прибутками майже на всіх приватних підприємствах немає спеціальних лабораторій, які б контролювали сировину і безпеку продукції.

В матеріалах ООН відмічено, що великою помилкою державних органів є те, що харчування, забезпечення населення продовольчими товарами вони вважають особистою справою.

Міжнародні організації вживають ряд заходів з моніторингу ситуації із забезпечення продовольчої безпеки у регіонах, що розвиваються і надання допомоги країнам, які відчувають гостру потребу у продуктах. У зв'язку з кризою цін на ринках продуктів у 2008 році в рамках ООН була затверджена цільова група високого рівня з глобальної кризи у галузі продовольчої безпеки. Зростає інтерес до перегляду системи глобального управління питаннями всесвітньої продовольчої безпеки у рамках програми «Глобального партнерства за сільське господарство, продовольчу безпеку і харчування».